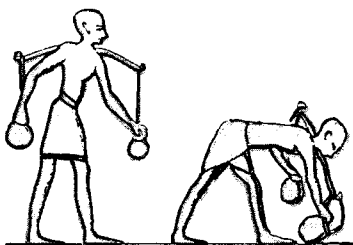

א-ז: יַעֲקֹב וּבָנָיו בָּאִים לְמִצְרַיִם

יַעֲקֹב וּבָנָיו, שְׁבַעִים אָנָשִׁים, יָרְדוּ לְמִצְרַיִם.
וַיּוֹסֶף הָיָה בְּמִצְרַיִם. כָּל בְּנֵי הַדּוֹר שֶׁל יוֹסֵף מָתוּ,
וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל, שָׁחִיו אַחֲרֵיהֶם, הִתְרַבּוּ וּמִלְאוּ אֶת כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם.

א. אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
שָׁבְאוּ לְמִצְרַיִם עִם יַעֲקֹב.
כָּל אֶחָד בָּא עִם בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ:
ב. רְאוּבֵן, שְׁמֵעוֹן, לֹוִי וַיהוּדָה.
ג. יִשָּׁשׁכָר, זְבוּלֹן וּבְנִימִין,
ד. דָּן וְנַפְתָּלִי, גָּד וְאָשֶׁר.
כָּל בְּנֵי יַעֲקֹב וּמִשְׁפַּחֹתֵיהֶם
הָיוּ בְּיַחַד שְׁבַעִים אָנָשִׁים.
ו. יוֹסֵף הָיָה בְּמִצְרַיִם.
ז. יוֹסֵף וְהָאֲחִים שָׁלוֹ,
וְכָל הַדּוֹר הַהוּא,
כָּלֵם מָתוּ.
ז. וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
הִתְרַבּוּ מְאֹד וְהִתְחַזְּקוּ
מְאֹד מְאֹד,
וּמִלְאוּ אֶת הָאָרֶץ.

א. וְאֱלֹהֵי שָׁמַיִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הִבְאִים מִצְרַיְמָה אֶת יַעֲקֹב.
אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ.
ב. רְאוּבֵן, שְׁמֵעוֹן, לֹוִי וַיהוּדָה.
ג. יִשָּׁשׁכָר, זְבוּלֹן וּבְנִימִין.
ד. דָּן וְנַפְתָּלִי, גָּד וְאָשֶׁר.
ה. וַיְהִי כָּל נֶפֶשׁ יֹצֵאֵי יַרְדֵּן יַעֲקֹב
שְׁבַעִים נֶפֶשׁ.
ו. יוֹסֵף הָיָה בְּמִצְרַיִם.
ז. וַיָּמָת יוֹסֵף
וְכָל אָחִיו
וְכָל הַדּוֹר הַהוּא.
ז. וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ, וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצִמוּ
בְּמֵאֵד מְאֹד.
וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ אֹתָם.

ח-יד: הַמֶּלֶךְ הַחֹדֵשׁ שֶׁל מִצְרַיִם

מַעֲבִיד אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעִבּוּדֵי פָרָה

עַל מִצְרַיִם קָם מֶלֶךְ חֹדֵשׁ, שֶׁלֹּא הִכִּיר אֶת יוֹסֵף.
הַמֶּלֶךְ רָאָה שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל מִתְרַבֵּה וּמִתְחַזֵּק, וּפְחַד מִמֶּנּוּ.
לְכֵן הֶעֱבִידוּ הַמִּצְרַיִם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעִבּוּדֹת קָשׁוֹת מְאֹד.
אָבַל בְּכָל זֹאת הִתְרַבּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

ח. וַיָּקָם מֶלֶךְ חֹדֵשׁ עַל מִצְרַיִם,
אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף.
ט. וַיֹּאמֶר אֵל עַמּוֹ:
"הִנֵּה עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
רַב וְעָצוּם מִמֶּנּוּ.
י. הִבֵּה נִתְחַכְמָה לּוֹ,
פֶּן יִרְבֶּה.

ח. מֶלֶךְ חֹדֵשׁ קָם עַל מִצְרַיִם,
וְהוּא לֹא הִכִּיר אֶת יוֹסֵף.
ט. הַמֶּלֶךְ אָמַר לְעַם שָׁלוֹ:
"הִנֵּה עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
רַבִּים וְחֹזְקִים מֵאַתָּנוּ.
י. בּוֹאוּ וְנִשְׁתַּמֵּשׂ בְּחֻכְמַתְנוּ נִגְדָם,
כְּדִי שֶׁלֹּא יִהְיוּ רַבִּים מִדִּי.

אגדות חכמים	מילון
<p>מְרַבִּים לְסֵפֶר דְּבָרִים שְׂאוּהֵבִים</p> <p>א. "וַאֲלֵה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"</p> <p>בְּסוֹף סֵפֶר בְּרֵאשִׁית, יֵשׁ רְשִׁימָה שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵבְאִים לְמִצְרַיִם. מִדּוּעַ סֵפֶר שְׁמוֹת מֵתְחִיל שׁוֹב בְּסִפְרָה שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל? - מְשׁוּם שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֲבִיבִים וְאֹהוּבִים עַל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְכֹאשֶׁר אֹהֲבִים דְּבַר, סוֹפְרִים אוֹתוֹ שׁוֹב וְשׁוֹב.</p> <p>(תנחומא א, מדרש משלי י"ג)</p> <p>פְּרָעָה רָצָה לְשַׁכַּח אֶת יוֹסֵף, שֶׁהֲצִיל אֶת מִצְרַיִם</p> <p>ח "וַיִּקַּם מֶלֶךְ-חֲדָשׁ עַל-מִצְרַיִם, אֲשֶׁר לֹא-יָדַע אֶת-יוֹסֵף" אֵיךְ יָכְלוּ לְשַׁכַּח אֶת יוֹסֵף, שֶׁהֲצִיל אֶרֶץ גְּדוֹלָה כְּמוֹ אֶרֶץ מִצְרַיִם? עַל זֶה הֲצִיעוּ חֲכָמֵינוּ שְׁנֵי פִירוּשִׁים: 1) הִיָּה זֶה פְּרָעָה חֲדָשׁ, שֶׁלֹּא רָצָה לְזָכֵר. 2) אוֹלֵי הִיָּה זֶה אוֹתוֹ פְּרָעָה, וּלְאַחַר שְׂיוֹסֵף מֵת, חָזַר לִהְיוֹת רָשָׁע. (שמות רבה א')</p>	<p>מִצְרַיִמָּה: אֵל מִצְרַיִם. בֵּיתוֹ: וּבְנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ.</p> <p>נֶפֶשׁ: אֲנָשִׁים. יוֹצְאֵי יַרְדֵּן: בְּנִים, צֹאצְאִים.</p> <p>דוֹר: כָּל הָאֲנָשִׁים שְׁתַּיִים בְּאוֹתוֹ זְמַן. פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ: נֶעֱשׂוּ רַבִּים מְאֹד מְאֹד. וַיַּעֲצֻמוּ: הִתְחַזְּקוּ. וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ אֹתָם: הֵם מָלְאוּ אֶת הָאָרֶץ.</p> <p>לֹא יָדַע: לֹא הֵכִיר.</p> <p>רַב וַעֲצוּם: רַבִּים וְחַזְקִים. נִתְחַכְּמָה לוֹ: נִשְׁתַּמֵּשׁ בְּחֲכָמָתּוֹ נִגְדוּ. פֶּן: כִּדֵּי שֶׁלֹּא.</p>

פסוקי התורה	פרק א
<p>וְהָיָה כִּי תִקְרְאֵנָה מִלְחָמָה, וְנוֹסֵף גַּם הוּא עַל־שְׂנְאֵינוּ, וְנִלְחַם בָּנוּ, וְעָלָה מִן הָאָרֶץ." י. א. וַיִּשְׁמְעוּ עָלֵינוּ שְׂרֵי מִסִּים לְמַעַן עֲנֹתוּ בְּסִבְלָתָם. וַיָּבֹן עָרֵי מִסְכְּנוֹת לַפְּרָעָה, אֵת פֶּתַח וְאֵת רַעְמָסֶס. יב. וַכֹּאשֶׁר יַעֲנוּ אֹתוֹ, כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ. וַיִּקְצֹוּ מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל. יג. וַיַּעֲבֹדוּ מִצְרַיִם אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֹךְ. יד. וַיִּמְרְדוּ אֵת חַיִּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה בְּחָמֶר וּבִלְבָנִים וּבְכָל עֲבֹדָה בְּשָׂדֵה. אֵת כָּל עֲבֹדָתָם, אֲשֶׁר עֲבָדוּ בָהֶם בְּפָרֹךְ:</p>	<p>וְאִם תִּהְיֶה מִלְחָמָה, לֹא יִהְיוּ גַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשּׂוֹנְאִים שְׂלָנוּ; וְלֹא יִלְחֲמוּ בָנוּ, וְלֹא יִגְרְשׁוּ אוֹתָנוּ מִן הָאָרֶץ." י. א. הַמִּצְרַיִם שָׁמוּ עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׂרֵי מִסִּים, שָׁעֲנוּ אוֹתָם; וְהֵם סִבְלוּ. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּנוּ מַחְסָנִים לַפְּרָעָה, עָרִים בְּשֵׁם פֶּתַח וְרַעְמָסֶס. יב. אָבֵל כָּכֵל שָׁעֲנוּ יוֹתֵר אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, הֵם הִתְרַבּוּ יוֹתֵר וַיּוֹתֵר. עַד שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל נִמְאַסּוּ עַל הַמִּצְרַיִם. יג. הַמִּצְרַיִם הֶעֱבִידוּ אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעַבְדוּת קָשָׁה מְאֹד. יד. הַחַיִּים שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיוּ מְרִים וְקָשִׁים, בְּגַלְל הַעֲבֹדָה הַקָּשָׁה שֶׁהֶעֱבִידוּ אוֹתָם הַמִּצְרַיִם, בְּחָמֶר וּבִלְבָנִים וּבְכָל עֲבֹדָה בְּשָׂדֵה.</p>

טו-כב: הַמִּילָדוֹת הָעִבְרִיּוֹת מְצִילוֹת אֶת הַבְּנִיִּים הַנוֹלָדִים

פְּרָעָה צָוָה עַל הַמִּילָדוֹת הָעִבְרִיּוֹת, שִׁפְרָה וּפּוּעָה,
לְהַרְגֹת אֶת הַבְּנִיִּים הַזְּכָרִים בְּשַׁעַת הַלֵּילָה,
וְאֵת הַבָּנוֹת לְהַשְׁאִיר בְּחַיִּים.
הַמִּילָדוֹת לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹל פְּרָעָה, כִּי פָּחְדוּ מֶה'
ה' נָתַן לָהֶן שִׁכְרֹ: בְּתִים וּמִשְׁפָּחוֹת.

טו. וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ מִצְרַיִם
לְמִילָדוֹת הָעִבְרִיּוֹת,
אֲשֶׁר שֵׁם הָאֵחָת שִׁפְרָה
וְשֵׁם הַשְּׂנִיָּה פּוּעָה:
טז. וַיֹּאמֶר:
"בִּילְדוֹכֶן אֵת הָעִבְרִיּוֹת,
וּרְאִיתֶן עַל הָאֲבָנִים,
אִם בֶּן הוּא וְהַמְתַּן אֹתוֹ,
וְאִם בַּת הוּא וְחָיָה:

טו. מֶלֶךְ מִצְרַיִם אָמַר
לְמִילָדוֹת הָעִבְרִיּוֹת,
אֲשֶׁר שֵׁם הָאֵחָת שִׁפְרָה
וְשֵׁם הַשְּׂנִיָּה פּוּעָה.
טז. הַמֶּלֶךְ אָמַר:
"כִּשְׂאֲתֶן עוֹזְרוֹת לְנָשִׁים הָעִבְרִיּוֹת,
כַּאֲשֶׁר הֵן יוֹלְדוֹת,
תִּרְאוּ מֶה נּוֹלָד:
אִם נּוֹלָד בֶּן, תִּהְרַגוּ אוֹתוֹ,
וְאִם נּוֹלָדָה בַּת - שְׂתַחֲיָה."

וְהָיָה כִּי תִקְרְאוּ מִלְחָמָה:
אִם תִּפְרֹץ, תִּתְחִיל מִלְחָמָה.

עָרֵי מִסְכָּנוֹת: עָרִים שֶׁהָיוּ
מִחֲסָנִים לְאוֹצְרוֹת שֶׁל
הַמֶּלֶךְ.
יִפְרֹץ: יִתְרַבֵּה.
וַיִּקְצוּ: נִמְאַסוּ עֲלֵיהֶם.
עֲבֹדַת פְּרֹד: עֲבוּדָה קְשָׁה
מְאֹד.

שִׁפְרָה וּפּוֹעָה הֵן יוֹכְבֵּד וּמְרִים

טו. "אֲשֶׁר שֵׁם הָאֵחָת שִׁפְרָה וְשֵׁם הַשְּׁנִיית פּוֹעָה".

מִי הָיוּ שִׁפְרָה וּפּוֹעָה?
אָמְרוּ חז"ל:

שִׁפְרָה - זֹאת יוֹכְבֵּד, אִמּוֹ שֶׁל מֹשֶׁה.

וּפּוֹעָה - זֹאת מְרִים, אֲחֹתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה.

וּמִדּוּעַ נִקְרְאוּ שִׁפְרָה וּפּוֹעָה?

- שִׁפְרָה, יוֹכְבֵּד, הִיָּתָה מְשַׁפֶּרֶת, מִיִּטְיָבָה
אֶת מִצְבוֹ שֶׁל הַיֶּלֶד,

וּפּוֹעָה, מְרִים, הִיָּתָה מְצַיֶּצֶת לַיֶּלֶד,
כְּדֵי לְשַׁמַּח אוֹתוֹ.

וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁחֲבָבוּ אוֹתָן, קָרְאוּ לָהֶן
בְּשֵׁמוֹת חֲבֵבָה: שִׁפְרָה וּפּוֹעָה.

(שמות רבה א').

מִיָּלְדוֹת: נָשִׁים שֶׁעוֹזְרוֹת
לְאִשָּׁה לָלֶדֶת.

בְּיָלְדוֹן: כְּשֶׁאֲתָן עוֹזְרוֹת
לְנָשִׁים לָלֶדֶת.

אֲבָנִים: הַמְּקוֹם שֶׁהָאִשָּׁה
יוֹלְדֶת בוֹ.

פסוקי התורה	פרק א
<p>יז. וַתִּירָאן הַמִּילָדַת אֶת הָאֱלֹהִים, וְלֹא עָשׂוּ כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֲלֵיהֶן מֶלֶךְ מִצְרַיִם, וַתַּחֲיִין אֶת הַיְלָדִים." יח. וַיִּקְרָא מֶלֶךְ מִצְרַיִם לַמִּילָדַת, וַיֹּאמֶר לָהֶן: "מִדּוּעַ עָשִׂיתֶן אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, וַתַּחֲיִין אֶת הַיְלָדִים?" יט. וַתֹּאמְרֵן הַמִּילָדַת אֶל פְּרֹעָה: כִּי לֹא כַּנְּשִׁים הָעִבְרִית הָעִבְרִית, כִּי חַיֹּת הֵנָּה; בְּטָרִם תָּבוֹא אֱלֹהֵן הַמִּילָדַת, וַיִּלְדוּ." כ. וַיִּיטֹב אֱלֹהִים לַמִּילָדַת וַיִּרְבַּע הָעַם וַיַּעֲצֵמוּ מְאֹד. כא. וַיְהִי כִּי יֵרְאוּ הַמִּילָדַת אֶת הָאֱלֹהִים, וַיַּעַשׂ לָהֶם בְּתִים. כב. וַיֵּצֵא פְּרֹעָה לְכָל עַמּוֹ לֵאמֹר: כָּל בֶּן־בְּנוֹת הָעִבְרִית תִּשְׁלַיְכֶנּוּ, וְכָל בַּת־תַּחֲיִין.</p>	<p>יז. הַמִּילָדַת פָּחְדוּ מֵה', וְלֹא עָשׂוּ מַה שֶׁאָמַר לָהֶן מֶלֶךְ מִצְרַיִם. הֵן חָיִיו אֶת הַיְלָדִים. יח. מֶלֶךְ מִצְרַיִם קָרָא לַמִּילָדַת, וַאֲמַר לָהֶן: "מִדּוּעַ עָשִׂיתֶן אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, וַנִּתַּתֶּן לַיְלָדִים לַחַיּוֹת?" יט. הַמִּילָדַת עָנּוּ לַפְּרֹעָה: "הַנְּשִׁים הָעִבְרִית הֵן לֹא כְּמוֹ הַמִּצְרַיִת. הֵן מְמַהְרֹת לָלֶדֶת, לִפְנֵי שֶׁהַמִּילָדַת בָּאָה." כ. ה' נָתַן שְׂכָר לַמִּילָדַת. וְהָעַם הוֹסִיף לְהִתְרַבֵּת וּלְהִתְחַזֵּק מְאֹד. כא. הַמִּילָדַת כָּבְדוּ אֶת ה', וְלֹא הָרְגוּ אֶת הַבְּנִים הַזְּכָרִים, לְכֹן ה' נָתַן לָהֶן בְּתִים וּמִשְׁפָּחוֹת. כב. פְּרֹעָה צִוָּה לְכָל הָעַם שְׁלוֹ: כָּל בֶּן־בְּנוֹת לְעִבְרִית, תִּשְׁלַיְכֶנּוּ לַיָּאֵר, וְכָל בַּת־תַּשְׁאִירוּ בַחַיִּים.</p>

אגדות חכמים	מילון
<p>מַעֲשֵׂיהֶן הַטּוֹבִים שֶׁל שְׁפָרָה וּפּוּעָה כא. "וַיְהִי כִּי יָרְאוּ הַמַּיְלָדֹת אֶת הָאֱ-לֹהִים".</p> <p>שְׁפָרָה וּפּוּעָה פָּחְדוּ מִפְּרָעָה. שְׁפָרָה וּפּוּעָה פָּחְדוּ עוֹד יוֹתֵר מֵה', וְלֹא הָרְגוּ אֶת יְלָדֵי יִשְׂרָאֵל. וּמוֹסִיפִים חֲכָמֵינוּ: לֹא רַק שְׁלֹא הָרְגוּ אֶת הַיְלָדִים, הֵן גַּם עָזְרוּ לְהַחֲיוֹת אוֹתָם. לְמַשָּׁל, הָיוּ מְבִיאֹת לְנָשִׁים עֲנִיּוֹת מִים וּמְזוֹן. וְהָיוּ לוֹקְחוֹת בְּגָדִים מִנָּשִׁים עֲשִׂירוֹת, וּמְבִיאֹת לְאִמָּהוֹת עֲנִיּוֹת וְלִילְדֵיהֶן. (שמות רבה א')</p> <p>שְׁכָרְןָ שֶׁל הַמַּיְלָדֹת: מִשְׁפָּחוֹת מְכַבְּדוֹת מְאֹד כא. "וַיַּעַשׂ לָהֶם בָּתִּים".</p> <p>וַיַּעַשׂ לָהֶם בָּתִּים - בָּתֵי אָב. הַכּוֹנֵנָה, לְמִשְׁפָּחוֹת מְכַבְּדוֹת מְאֹד. לְמַיְלָדֹת נוֹלְדוּ יְלָדִים, שֶׁהָיוּ חֲשׂוֹבִים בְּיִשְׂרָאֵל. מִשָּׁה וְאַהֲרֹן נוֹלְדוּ לְיוֹכָבֵד, וּמִמָּרְיָם אַחֻתָם הִנְבִּיאָה יָצְאוּ מְלָכִים, זֶה הָיָה שְׁכָרְןָ שֶׁל הַמַּיְלָדֹת. (סוטה יא ע"ב)</p>	<p>וַתִּירָאֵן: הֵן פָּחְדוּ. וַתַּחֲיִין: הֵן הִחִיו וְלֹא הָרְגוּ. כִּי חֲיוֹת הָיָה: הֵן בְּרִיאֹת וְזָרִיזוֹת. וַיַּעַשׂ לָהֶם בָּתִּים: נָתַן לָהֶם בָּתִּים, וַיֵּצְאוּ מֵהֶם מִשְׁפָּחוֹת.</p>

א-י: הַלְדַת מִשֶׁה

יוֹכְבֵד, בַּת שִׁבְט לֵוִי, יִלְדָה בֵּן, וְהִסְתִּירָה אוֹתוֹ מִפְרַעָה.
אֲחֵרֵי שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים, שָׁמָּה אוֹתוֹ בַּתְּבָה, עַל יַד הַיָּאֵר.
בַּת פְּרַעָה מִצָּאָה אֶת הַתִּינוֹק בַּיָּאֵר, וְהוּא גִדֵּל אֶצְלָה בְּאֶרְמוֹן.

א. אִישׁ מִבֵּית לֵוִי הִלְדָּה,
וְלָקַח אֶת בַּת לֵוִי לְאִשָּׁה.
ב. אַחֲרַי כִּדְּ, הִיטָהּ הָאִשָּׁה בְּהַרְיוֹן,
וְיִלְדָה בֵּן.
הָאִשָּׁה רָאָתָה, שְׂיִלְד טוֹב הוּא
וְהַחֲבִיָּאָה אוֹתוֹ שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים.
ג. אֲחֵרֵי שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים,
כָּבֵר לֹא יָכְלָה לְהַחֲבִיֵּא אוֹתוֹ.
הִיא לָקַחָה תְּבָה מֵעֵנְפֵי גִמְא,
צִפְתָּהּ אוֹתָהּ בְּחִמְרָ וּבְזָפֵת,
וְשָׁמָּה בַּתְּוֹכָה אֶת הַיֶּלֶד,
וְהִנִּיחָה בֵּין צִמְחֵי הַסּוּף, עַל שִׁפְתֵי הַיָּאֵר.
ד. אַחוּתוֹ עִמְדָה מִרְחוֹק,
כְּדֵי לְדַעַת,
מִה יִקְרָה לוֹ, לְמִשֶׁה הַתִּינוֹק.
ה. בַּת פְּרַעָה יָרְדָה
לְהַתְּרַחֵץ בַּיָּאֵר,
וְהִנְעִירוֹת שְׁלָה הִלְכוּ
עַל יַד הַיָּאֵר.
בַּת פְּרַעָה רָאָתָה אֶת הַתְּבָה בְּתוֹךְ הַסּוּף,
וְשָׁלְחָה נִעְרָה שֶׁהִיטָה אֹתָהּ,
לְקַחַת אֶת הַתְּבָה.
ו. הִנְעִירָה פְּתִיחָה אֶת הַתְּבָה,
וְרָאָתָה יֶלֶד בּוֹכָה.
הִיא רַחֲמָה עָלָיו, וְאָמְרָה:
"יֶלֶד זֶה מִיִּלְדֵי הָעִבְרִים הוּא."
ז. אַחוּתוֹ אָמְרָה אֶל בַּת פְּרַעָה:
"הֲאִם אֵלֶךְ וְאָבִיִּא לָךְ
אִשָּׁה מִיִּנְקַת מִן הַנְּשִׁים הָעִבְרִיּוֹת,
שְׁתִּינִיק לָךְ אֶת הַיֶּלֶד?"
ח. אָמְרָה לָהּ בַּת פְּרַעָה:

א. וַיִּלְד אִישׁ מִבֵּית לֵוִי,
וַיִּקַּח אֶת בַּת לֵוִי.
ב. וַתַּהַר הָאִשָּׁה,
וַתֵּלֶד בֵּן.
וַתֵּרֶא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא,
וַתִּצְפְּנֵהוּ שְׁלֹשָׁה יָרְחִים.
ג. וְלֹא יָכְלָה עוֹד
הַצִּפְיָנוּ.
וַתִּקַּח לוֹ תְּבָת גִּמְא,
וַתַּחֲמֶרָה בְּחִמְרָ וּבְזָפֵת;
וַתִּשֶׂם בָּהּ אֶת הַיֶּלֶד,
וַתִּשֶׂם בְּסוּף עַל שִׁפְתֵי הַיָּאֵר.
ד. וַתִּתְּצַב אַחֲתוֹ מִרְחוֹק,
לְדַעָה,
מִה יַעֲשֶׂה לוֹ.
ה. וַתֵּרֶד בַּת פְּרַעָה
לְרַחֵץ עַל הַיָּאֵר,
וַנְּעִרְתִּיָהּ הַלְכוֹת
עַל יַד הַיָּאֵר,
וַתֵּרֶא אֶת הַתְּבָה בְּתוֹךְ הַסּוּף,
וַתִּשְׁלַח אֶת אִמְתָּהּ
וַתִּקַּחָהּ.
ו. וַתִּפְתַּח, וַתֵּרֶאָהּ אֶת הַיֶּלֶד,
וְהִנֵּה נֶעֶר בּוֹכָה.
וַתַּחֲמַל עָלָיו, וַתֹּאמֶר:
"מִיִּלְדֵי הָעִבְרִים זֶה."
ז. וַתֹּאמֶר אַחֲתוֹ אֶל בַּת פְּרַעָה:
"הֲאֵלֶךְ וְקָרָאתִי לָךְ
אִשָּׁה מִיִּנְקַת מִן הָעִבְרִיּוֹת,
וַתִּינֵק לָךְ אֶת הַיֶּלֶד?"
ח. וַתֹּאמֶר לָהּ בַּת פְּרַעָה:

אגדות חכמים	מילון
<p style="text-align: center;">הַלֵּדַת מֹשֶׁה</p> <p style="text-align: center;">ב. "וַתֵּרֶא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא"</p> <p style="text-align: center;">כְּשֶׁנּוֹלַד מֹשֶׁה, הִתְמַלֵּא הַבַּיִת כָּלוֹ אוֹרָה." (סוטה יא ע"ב)</p> <p style="text-align: center;">מֹשֶׁה בַּתְּבָה</p> <p style="text-align: center;">ג. "וַתַּחְמְרֶהּ בַּחֲמֹר וּבַזָּפֶת"</p> <p style="text-align: center;">לָזָפֶת יֵשׁ רֵיחַ רָע. כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵרִיחַ מֹשֶׁה הַצַּדִּיק רֵיחַ רָע, שָׁמָּה אָמְרוּ חֲמֹר בַּפָּנִים, בַּתּוֹךְ הַתְּבָה, וַזָּפֶת מִבַּחוּץ. (סוטה י"ב)</p> <p style="text-align: center;">בַּת פְּרָעָה בְּעַצְמָהּ הוֹצִיָּאָה אֶת הַתְּבָה מֵהֵיָאָר</p> <p style="text-align: center;">ה. "וַתִּשְׁלַח אֶת-אֲמָתָה"</p> <p style="text-align: center;">בַּת פְּרָעָה שָׁלְחָה אֶת הַמַּיִלְדָּת לְקַחַת אֶת מֹשֶׁה, וְהָן לֹא רָצוּ. הוֹשִׁיטָה בַּת פְּרָעָה אֶת אֲמָתָהּ, אֶת יָדָהּ, וּמָשְׁתָּה אֶת הַתְּבָה מִן הַיָּאָר.</p>	<p style="text-align: center;">וַתֵּרֶא: הִיָּתָה בְּהַרְיוֹן.</p> <p style="text-align: center;">וַתַּצְפִּינָהּ: הִסְתַּיְרָה אוֹתוֹ.</p> <p style="text-align: center;">תְּבָה: מִין אֲרָגָז. גִּמְא: צִמָּח, שֶׁהַמְצָרִים עָשׂוּ מִמֶּנּוּ כְּלֵי שֵׁיט. סוּף: צִמָּחִים שֶׁגֹּדְלִים עַל שִׁפְתֵי הַיָּאֹר. וַתַּתְּצֵב: עָמְדָה. לְדַעָה: כְּדֵי לְדַעַת.</p> <p style="text-align: center;">נַעֲרָתֶיהָ: הַמַּלְוֹת שָׁלָה.</p> <p style="text-align: center;">אֲמָתָהּ: הַנַּעֲרָה שְׁלוֹוֹתָה אוֹתָהּ, וְאוֹלֵי הַיָּד, הַזְרוּעַ שָׁלָה. נַעֲרָה: יָלַד זָכָר. וַתַּחְמַל: רַחֲמָה עָלָיו.</p> <p style="text-align: center;">מִיִּנְקָתָהּ: אִשָּׁה שֶׁמֵּאֲכִילָה אֶת הַתֵּינוֹק מִן הַחֶלֶב שָׁלָה.</p>

פסוקי התורה	פרק ב
<p>"לכי" ותלך העלמה ותקרא את אם הילד. ט. ותאמר לה בת פרעה: "היליכי את הילד הזה והינקהו לי, ואני אתן לך כסף המגיע לך". ותקח האשה הילד ותניקהו. י. ויגדל הילד, ותבאהו לבת פרעה, ויהי לה לבן. ותקרא שמו משה, ותאמר: "כי מן המים משיתהו".</p>	<p>"לכי". הנערה הלכה, וקראה לאמו של משה. ט. בת פרעה אמרה לה: "לכי עם הילד הזה ותיניקי אותו, ואני אתן לך כסף המגיע לך". האשה לקחה את הילד, והיניקה אותו. י. הילד גדל, ואמו הביאה אותו לבת פרעה, והילד היה כמו בן לבת פרעה. היא קראה את שמו משה, ואמרה: "כי מן המים משיתיהו, הוצאתי אותו".</p>

יא-טו: האיש משה יוצא אל אחיו, ובני ישראל

משה גדל, וראה שבני העם שלו סובלים. הוא ראה איש מצרי מכה איש עברי. משה הרג את המצרי, והחביא אותו בחול. ביום השני, נסה להפריד בין שני יהודים שהתקוטטו, והרשע שבהם אמר: "אתה רוצה להרג אותי כמו את המצרי?!" פרעה שמע את הדבר, ורצה להרג את משה. משה ברח למדין.

יא. ויהי בימים ההם, ויגדל משה,
ויצא אל אחיו, וירא בסבלתם,
וירא
איש מצרי מכה איש עברי
מאחיו.
יב. ויפן פה וכה,
וירא פי אין איש.
ויך את המצרי,
ויטמנהו בחול.
יג. ויצא ביום השני,
והנה שני אנשים עברים נצים.
ויאמר לרשע:
"למה תכה רעך?"

יא. משה גדל,
יצא אל אחיו, וראה שהם סובלים.
הוא ראה
איש מצרי מכה איש עברי
מבני עמו.
יב. משה הסתכל מסביב
וראה שאין איש רואה אותו.
אז הרג את המצרי,
והחביא אותו בחול.
יג. משה יצא ביום השני,
וראה שני אנשים עברים מתקוטטים.
משה אמר לרשע:
"למה אתה מכה את החבר שלך?"

מִשֶׁה הַצֹּטֵעַר בְּצַעֲרָם שֶׁל
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

יא. "וַיֵּצֵא אֶל-אֶחָיו, וַיֵּרָא בְּסִבְלַתָם"

מה הסבל, שֶׁרָאָה מִשֶׁה וְהַצֹּטֵעַר עָלָיו?
מִשֶׁה רָאָה, שִׁילְדִים קֹטְנִים עוֹשִׂים עֲבוּדָה
שֶׁל גְּדוֹלִים;
וְזִקְנִים עוֹשִׂים עֲבוּדָה
שֶׁל בְּחוּרִים צְעִירִים.
כְּשֶׁרָאָה זֹאת מִשֶׁה,
הָיָה עוֹזֵב אֶת הַמְּלוּיִם שְׁלוֹ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ,
וְהָיָה עוֹזֵר לְאֶחָיו הָעִבְרִים הַסּוֹבְלִים.
רָאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כֵּן, וְאָמַר:
"אַתָּה הִלַּכְתָּ לִרְאוֹת בְּצַעֲרָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
רְאוּי אַתָּה שְׂאֵדְבַר אֲתָךְ."

(ויקרא רבה ל"ז)

הִילִיכִי: לְכִי אִתּוֹ.

שְׂכָרְךָ: הַשְּׂכָר, הַתְּשׁוּלוֹם,
שְׂמִיגֵעַ לָךְ.

מְשִׁיתָהּ: הוֹצֵאתִי אוֹתוֹ מִן
הַמַּיִם.

וַיֵּרָא בְּסִבְלַתָם: רָאָה שֶׁהֵם
סוֹבְלִים.
עִבְרִי: יְהוּדִי.

וַיַּפֵּן פִּה וְכַה: הִסְתַּכַּל
מִסְבִּיב.

וַיֵּרָא: רָאָה.

וַיֵּן: הִכָּה.

וַיִּטְמַנְהוּ: הִסְתִּיר אוֹתוֹ,
הִחְבִּיא אוֹתוֹ.

נָצִים: רְבִים.

רָעָד: הִחְבַּר שֶׁלָּךְ.

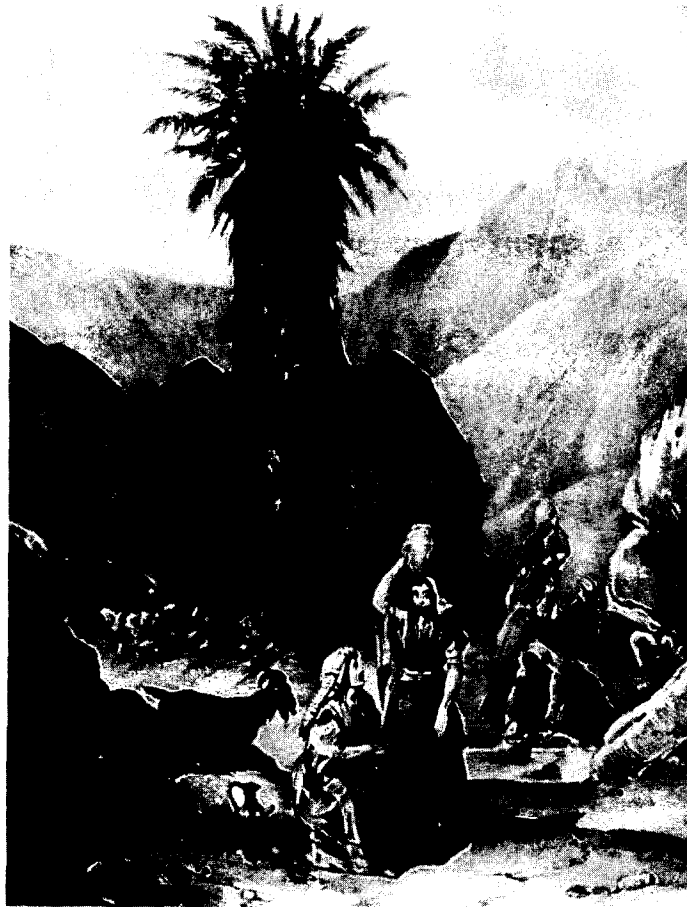
פסוקי התורה	פרק ב
<p>ד. וַיֹּאמֶר: "מִי שָׂמַךְ לְאִישׁ שֶׁר וְשׁוֹפֵט עָלֵינוּ? הֲלֹהֲרִגְנִי אַתָּה אָמַר, כְּאִשֶׁר הִרְגֵת אֶת הַמִּצְרִי?" וַיֵּיךָ מֹשֶׁה, וַיֹּאמֶר: "אֲכֹן נֹדַע הַדָּבָר." טו. וַיִּשְׁמַע פְּרַעֲהַ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, וַיִּבְקֶשׁ לְהַרְגוֹ אֶת מֹשֶׁה. וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פְרַעֲהַ, וַיָּשָׁב בְּאֶרֶץ־מִדְיָן, וַיָּשָׁב עַל־הַבְּעֹר.</p>	<p>יד. אָמַר לוֹ הַרְשָׁע: "מִי שָׁם אוֹתְךָ לְשֹׁר וְשׁוֹפֵט עָלֵינוּ? אַתָּה רוֹצֵה לְהַרְגוֹ אוֹתִי, כְּמוֹ שֶׁהִרְגֵת אֶת הַמִּצְרִי?" מֹשֶׁה שָׁמַע, פָּחַד וְאָמַר: "בְּאֵמֶת יוֹדְעִים שֶׁהִרְגֵתִי." טו. פְּרַעֲהַ שָׁמַע מֶה קָרָה, וְרָצָה לְהַרְגוֹ אֶת מֹשֶׁה. מֹשֶׁה בָּרַח מִפְּרַעֲהַ, וַהֲתִישָׁב בְּאֶרֶץ מִדְיָן, שָׁם יָשָׁב לִיד הַבְּעֹר.</p>

טז-כה: מֹשֶׁה בְּמִדְיָן

הַבָּנוֹת שֶׁל כָּהֵן מִדְיָן בָּאוּ אֶל הַבְּעֹר, לְהַשְׁקוֹת אֶת צֹאן אֲבִיהֶן.
הַרוֹעִים גָּרְשׁוּ אוֹתָן. מֹשֶׁה הִצִּיל אוֹתָן, וְהִשְׁקָה אֶת הַצֹּאן.
אָבֵא שָׁלְחָן שָׁמַע זֹאת, וְהִזְמִין אֶת מֹשֶׁה לְבֵיתוֹ.
מֹשֶׁה נָשָׂא אֶת צְפוּרָה בִּתּוֹ לְאִשָּׁה, וְנֹלַד לָהֶם בֶּן, גֶּרְשֹׁם.
מֶלֶךְ מִצְרַיִם מָת. ה' שָׁם לֵב לְעִבּוּדָה הַקְּשָׁה שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְשָׁמַע אֶת צַעֲקוֹתָם.

טז. וּלְכַהֵן מִדְיָן שִׁבְעַת בָּנוֹת,
וַתִּבְאֲנֶה וַתְּדַלְנֶה
וַתִּמְלֶאנָה אֶת הָרְהָטִים,
לְהַשְׁקוֹת צֹאן אֲבִיהֶן.
יז. וַיָּבִיאוּ הַרְעִים וַיִּגְרְשׁוּם.
וַיִּקַּם מֹשֶׁה וַיִּשְׁעֶן,
וַיִּשְׁק אֶת צֹאנָם.
יח. וַתִּבְאֲנֶה אֶל־רְעוּאֵל אֲבִיהֶן.
וַיֹּאמֶר:
"מִדּוּעַ מֵהִרְתָּן בַּא הַיּוֹם?"
יט. וַתֹּאמְרָנָה:
"אִישׁ מִצְרִי הִצִּילֵנוּ מִיַּד הַרְעִים,
וְגַם־דָּלָה דָּלָה לָנוּ,
וַיִּשְׁק אֶת־הַצֹּאן."
כ. וַיֹּאמֶר אֶל־בָּנֹתָיו:
"וַאֲיֵנוּ?
לָמָּה זֶה עֲזַבְתֶּן אֶת־הָאִישׁ?"

טז. לְכַהֵן מִדְיָן הָיוּ שִׁבְעַת בָּנוֹת
הֵן בָּאוּ לְבֹאֵר וְשָׁאְבוּ מִים בְּדֹלָיִים,
וַיִּמְלְאוּ אֶת הַתְּעֻלוֹת,
כְּדִי לְהַשְׁקוֹת אֶת הַצֹּאן שֶׁל אָבֵא שָׁלְחָן.
יז. הַרוֹעִים הָאַחֲרִים בָּאוּ וְגָרְשׁוּ אוֹתָן.
וּמֹשֶׁה קָם וְהִצִּיל אוֹתָן
וְהִשְׁקָה אֶת הַצֹּאן שָׁלְחָן.
יח. הַבָּנוֹת בָּאוּ אֶל רְעוּאֵל, אָבֵא שָׁלְחָן,
וְהוּא אָמַר:
"מִדּוּעַ מֵהִרְתֶּן וְשִׁבְתֶּן מוֹקֶדֶם הַיּוֹם?"
יט. הֵן אָמְרוּ:
"אִישׁ מִצְרִי הִצִּיל אוֹתָנוּ מִיַּד הַרוֹעִים,
וְגַם שָׁאֵב לָנוּ מִים בְּדֹלִי,
וְהִשְׁקָה אֶת הַצֹּאן.
כ. אָמַר הָאִישׁ לְבָנֹתָיו:
"וַאֲיִפֹּה הוּא?
לָמָּה עֲזַבְתֶּן אֶת הָאִישׁ?"

מילון

מי שִׁמְךָ לְאִישׁ שֶׁר וְשׁוֹפֵט
עָלֵינוּ: אִיזוֹ זְכוּת יֵשׁ לְךָ
לְהִתְעַרֵּב בְּעִנְיָן שְׁלָנוּ?

נודע: הַתְּפָרֶסֶם, נַעֲשֶׂה
דוּע.
וַיִּבְקֶשׁ לְהַרְג: רְצָה לְהַרְג.

וַתִּדְלָנָה: שָׂאבוּ בְּדִלְיִים.
הַרְטִים: תַּעֲלוֹת לְמִים.

וַיִּוְשַׁעֲנוּ: הֲצִיל אוֹתָן.

דְּלָה דְלָה: שָׂאב מִים בְּדִלִי.
וַיִּשְׁק: הִשְׁקָה.

וַאֲיוֹ: וְאִיפֹה הוּא?

פסוקי התורה	פרק ב
<p>קראו לו ויאכל לחם. כא. ויואל משה לשבת את האיש. וינתן את צפורה בתו למשה. כב. ותלד בן, ויקרא את שמו גרשם. כי אמר: "גר הייתי בארץ נכריה." כג. ויהי בימים הרבים ההם, וימת מלך מצרים. ויאנחו בני ישראל מן העבודה, ויזעקו. ותעל שועתם אל האלהים מן העבודה. כד. וישמע אלהים את נאקתם ויזכר אלהים את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב. כה. וירא אלהים את בני ישראל, ויזע אלהים.</p>	<p>קראו לו ויאכל לחם. כא. משה הסכים לגור בביתו של רעואל. והאיש נתן את צפורה בתו לאשה למשה. כב. צפורה ילדה בן, ומשה קרא לו גרשם, כי אמר: "גר, זר הייתי שם, בארץ לא שלי." כג. לאחר שעברו הרבה ימים ושנים, מת מלך מצרים. בני ישראל נאנחו מרוב עבודה קשה, ויזעקו. והצעקה שצעקו הגיעה אל ה'. כד. ה' שמע את האנחה הקשה של בני ישראל, העובדים עבודה קשה, וזכר את הברית שלו עם אברהם עם יצחק ועם יעקב. כה. ה' ראה את הצרות של בני ישראל ושם אליהן לב.</p>

מילון

קראו לו: תקראו לו.
 ויואל: הסכים.
 לשבת: לגור.

גר: זר.
 ארץ נכריה: ארץ זרה.
 בנים: בשנים.
 וימת: מת.
 ויאנחו: נאנחו, בכו.
 ויצעקו: צעקו, צעקו.
 והתפללו.
 שועתם: הצעקה שלהם.
 וישמע ה' ה' שמע.
 נאקתם: האנחה הקשה שלהם.
 ויזכר א-להים: ה' זכר.
 וירא א-להים: א-להים ראה.

א-י: הסנה בוער באש

ה' מתגלה למשה מתוך סנה בוער באש, ואומר לו, להוציא את בני ישראל ממצרים, אל ארץ זבת חלב ודבש. ה' מצוה על משה ללכת אל פרעה, כדי להוציא את בני ישראל ממצרים.

א. ומשה היה רועה
את צאן יתרו חתנו, כהן מדין.
וינהג את הצאן אחר המדבר,
ויבא אל הר האלהים, חרבה.
ב. וירא מלאך יהוה אליו
בלבת אש מתוך הסנה.
וירא והנה הסנה בער באש,
והסנה איננו אבל.
ג. ויאמר משה:
"אסרה נא,
ואראה את המראה הגדול הזה.
מדוע לא יבער הסנה?"
ד. וירא יהוה כי סר לראות,
ויקרא אליו אלהים מתוך הסנה,
ויאמר:
"משה משה."
ויאמר:
"הנני."
ה. ויאמר:
"אל תקרב הלם.
של נעליך מעל רגליך,
כי המקום אשר אתה עומד עליו,
אדמת קדש הוא."
ו. ויאמר:
"אנכי אלהי אביך,
אלהי אברהם,
אלהי יצחק
ואלהי יעקב."
ויסתר משה פניו,
כי ירא מהביט אל האלהים.

א. משה היה רועה ושומר
את הצאן של יתרו חתנו, שהיה כהן מדין.
משה הוביל את הצאן במדבר,
והגיע אל חרב, הר הא-להים.
ב. מלאך ה' נראה למשה,
בלהבת אש מתוך הסנה.
משה ראה, שהסנה בוער באש,
והסנה לא נשרף.
ג. משה אמר:
"אתקרב,
ואראה את המראה הגדול הזה:
מדוע הסנה לא בוער?"
ד. ה' ראה, שמשה התקרב לראות,
קרא למשה מתוך הסנה,
ואמר:
"משה, משה."
ומשה ענה:
"הנני. הנה אני."
ה. ה' אמר:
"אל תתקרב הנה.
הסר נעליך מעל רגליך,
כי המקום, שאתה עומד עליו
הוא מקום קדוש."
ו. ה' אמר:
"אנכי א-להי אביך,
א-להי אברהם,
א-להי יצחק,
וא-להי יעקב."
משה הסתיר את פניו,
כי פחד להביט אל הא-להים.

אגדות חכמים	מילון
<p>מֹשֶׁה הָיָה רֹאֵי בְּאַמֶּת לְהִנְהִיג אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל</p> <p>א. "וּמֹשֶׁה הָיָה רֹעֵה אֶת-צֹאן יִתְרוֹ חֹתְנוֹ"</p> <p>רבותינו אמרו: ה' בָּחַן אֶת מֹשֶׁה: כְּשֶׁהָיָה מֹשֶׁה רֹעֵה אֶת צֹאן יִתְרוֹ, בָּרַח מִמֶּנּוּ גָדִי, וּמֹשֶׁה רָץ אַחֲרָיו, עַד שֶׁהִגִּיעַ לַמַּעֲיָן, וְשָׂתָה. כְּשֶׁהִגִּיעַ מֹשֶׁה לַגָּדִי, אָמַר מֹשֶׁה: "לֹא יָדַעְתִּי שֶׁבִּרְחֹתְכִי כִּי הִיִּיתְךָ צִמָּא. עֲיַף אֶתְּהָ." הִרְכִּיב אוֹתוֹ מֹשֶׁה עַל כְּתָפָיו. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: "מִי שֵׁיִשׁ לוֹ רַחֲמִים עַל הַצֹּאן שֶׁל בְּנֵי אָדָם, מִתְּאִים לְהִנְהִיג אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם צֹאנוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא." (שמ"ר ג')</p>	<p>חֹתְנוֹ: אבא של אשתו. שְׂמוֹתָיו: רְעוּאֵל, יִתְרוֹ. אֶחָר הַמְּדַבֵּר: לְמָקוֹם שֵׁיִשׁ בּוֹ מְרַעָה טוֹב בַּמְּדָבָר. חֹרְבָה: אֶל חֹרֵב, הַר הָאֵל-לֵהִים. לִבַּת אִשׁ: שְׁלֵהֶבֶת שֶׁל אִשׁ. סָנָה: שִׁיחַ מְדַבֵּר שֵׁיִשׁ בּוֹ קוֹצִים. אֵינְנו אֶכֶל: לֹא נִשְׂרָף. אֶסְרָה נָא: אָבוֹא וְאֶתְקַרַּב. סָר: בָּא וְהִתְקַרַּב.</p>
<p>הַקְּב"ה מִשְׁתַּתַּף בְּצַעֲרָם שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל</p> <p>ד. "וַיִּקְרָא אֵלָיו ה' מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה"</p> <p>מִדּוּעַ נִגְלָה ה' לְמֹשֶׁה בַּסֵּנֶה, שֶׁהוּא שִׁיחַ נְמוּךְ וְקוֹצָנִי, וְלֹא הִתְגַּלָּה לְפָנָיו בְּמָקוֹמוֹת יְפִים וּמְפָאָרִים? - כִּי כַּאֲשֶׁר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נִמְצְאִים בְּצָרָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲתָם וּמִשְׁתַּתַּף בְּצַעֲרָם, וְלָכֵן הוּא מוֹפִיעַ בְּשִׁיחַ נְמוּךְ וְקוֹצָנִי. (שמ"ר, ב')</p>	<p>הַנְּנִי: הִנֵּה אֲנִי. שֶׁל נְעֻלֶיךָ: חֶלֶץ נְעֻלֶיךָ, הַסֵּר נְעֻלֶיךָ. אֲנֹכִי אֲנִי. יָרָא: פוֹחַד.</p>

פסוקי התורה	פרק ג
<p>ז. וַיֹּאמֶר יְהוָה: "רְאֵה רְאִיתִי אֶת־עַמִּי אֲשֶׁר בְּמִצְרַיִם, וְאֵת־צַעֲקָתָם שְׁמַעְתִּי מִפְּנֵי נַגְשָׁיו, כִּי יָדַעְתִּי אֶת־מַכְאֲבֵיו. ח. וְאֵרֶד לְהַצִּילוֹ מִיַּד מִצְרַיִם, וּלְהַעֲלֹתוֹ מִן־הָאָרֶץ הַהִיא אֶל־אֶרֶץ טוֹבָה וְרַחֲבָה, אֶל־אֶרֶץ זְבֹת חֶלֶב וְדָבָשׁ, אֶל־מְקוֹם הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי, וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי, וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי. ט. וְעַתָּה הִנֵּה צַעֲקַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלַי; וְגַם־רְאִיתִי אֶת־הַלַּחֲץ, אֲשֶׁר מִצְרַיִם לֹחֲצִים אֹתָם. י. וְעַתָּה, לֵכָה וְאֶשְׁלַחְךָ אֶל־פְּרַעֲהוּ, וְהוֹצֵא אֶת־עַמִּי, בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם."</p>	<p>ז. ה' אָמַר: "אֲנִי רְאִיתִי אֶת הַסִּבֵּל שֶׁל עַמִּי אֲשֶׁר בְּמִצְרַיִם, וְשָׁמַעְתִּי אֶת הַצֶּעֱקָה שֶׁצִּעְקוּ בְּגִלְל הָעֲנוּיִים שֶׁעָנוּ אוֹתָם. וְהִרְגַּשְׁתִּי כַּמָּה כּוֹאֵב לָהֶם. ח. אֲנִי אֶרְדֵּ לְהַצִּיל אוֹתָם מִיַּד מִצְרַיִם, וּלְהַעֲלוֹת אוֹתָם מִן הָאָרֶץ הַהִיא אֶל אֶרֶץ טוֹבָה וְרַחֲבָה, אֶל אֶרֶץ זְבֹת חֶלֶב וְדָבָשׁ, אֶל הַמְּקוֹם שֶׁשָּׁם יוֹשְׁבֵי הָעַמִּים: הַכְּנַעֲנִי, וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי. ט. וְעַכְשָׁיו, הַצֶּעֱקָה שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הִגִּיעָה אֵלַי; וְגַם רְאִיתִי אֶת הַצָּרוֹת, הַלַּחֲץ שֶׁהַמִּצְרַיִם לֹחֲצִים אוֹתָם. י. וְעַכְשָׁיו, לֵךְ וְאֶשְׁלַח אוֹתְךָ אֶל פְּרַעֲהוּ, וְתוֹצִיא אֶת הָעָם שְׁלִי, אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם."</p>

יא-כב: הַשְּׁלִיחוֹת שֶׁל מֹשֶׁה

ה' הִבְטִיחַ לְמֹשֶׁה, שֶׁיְהִיֶּה אִתּוֹ, כְּשִׁמְשֶׁה יוֹצֵיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם.
ה' הוֹדִיעַ לוֹ, שֶׁפְּרַעֲהוּ לֹא יִסְכָּיִם בְּקִלּוֹת, לְהוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם.
וְרַק אַחֲרֵי הַנִּפְלְאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה ה' בְּמִצְרַיִם, יֵצְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּרִכּוּשׁ גָּדוֹל.

יא. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָאֱלֹהִים:
"מִי אֲנִי,
כִּי אֵלֶךְ אֶל־פְּרַעֲהוּ
וְכִי אוֹצִיא אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם?"
יב. וַיֹּאמֶר:
"כִּי־אֶהְיֶה עִמָּךְ.
וְזֶה־לְךָ הָאוֹת,
כִּי אֲנִי שְׁלַחְתִּיךָ:
בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת־הָעָם מִמִּצְרַיִם,

יא. מֹשֶׁה אָמַר אֶל הָאֱלֹהִים:
"מִי אֲנִי,
שֶׁאֵלֶךְ אֶל פְּרַעֲהוּ
וְאוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם?"
יב. ה' אָמַר:
"אֲנִי אֶהְיֶה אִתְּךָ,
וְאִתְּךָ לְךָ סִימָן
שֶׁאֲנִי שְׁלַחְתִּי אוֹתְךָ:
כְּשֶׁתוֹצִיא אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם,

מדוע בער הסנה ולא אכל?

ב. "והנה הסנה בער באש, והסנה איננו אכל"

עוד תשובה על השאלה:
מדוע נגלה ה' למשה מתוך הסנה?
אמרו חכמינו:
משה חשב בלבו:
אולי יצליחו המצרים לכלות (להרג לגמרי)
את ישראל?
הראה לו הקב"ה את הסנה בוער
ואינו נשרף.
אמר הקב"ה:
כשם שהסנה בוער באש ואינו אכל,
כך לא יצליחו המצרים
להשמיד את עם ישראל.

(שמ"ר ב')

עני: סבל.

מפני נגשיו: בגלל המצרים
שענו אותם.
מכאביו: הכאבים שלהם.
להעלותו: להעלות אותו.

ארץ זבת חלב ודבש: ארץ
שנותנת מזון בשפע.

לכה: לך.

ואשלחך: ואשלח אותך.

מי אנכי: מי אני.

עמד: אהדך.

אות: סימן.

פסוקי התורה	פרק ג
<p>תַּעֲבֹדוּן אֶת־הָאֱלֹהִים עַל הַהָר הַזֶּה. יג. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָאֱלֹהִים: "הֲנֵה אֲנֹכִי בָּא אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאָמַרְתִּי לָהֶם: אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם. וְאָמְרוּ־לִי: מִה־שְּׁמוֹ? מִה אֲמַר אֱלֹהִים?" יד. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה: "אֲהִיָּה אֲשֶׁר אֲהִיָּה." וַיֹּאמֶר: "כֹּה תֹאמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: אֲהִיָּה שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם." טו. וַיֹּאמֶר עוֹד אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה: "כֹּה תֹאמַר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם. זֶה־שְּׁמִי לְעֹלָם, וְזֶה זְכוּרִי לְדֹר דֹּר. טז. לֵךְ וְאֶסְפַּת אֶת־זַקְנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם: יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם נִרְאָה אֵלַי, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב, לֵאמֹר: פְּקֹד פְּקַדְתִּי אֶתְכֶם וְאֶת־הַעֲשׂוּי לָכֶם בְּמִצְרַיִם; יז. וְאָמַר: אֲעֲלֶה אֶתְכֶם מֵעֵנִי מִצְרַיִם אֶל־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי, וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי, אֶל־אֶרֶץ זַבַּת חֶלֶב וְדַבְּשׁ.</p>	<p>תַּעֲבֹדוּ אוֹתִי עַל הַהָר הַזֶּה. יג. מֹשֶׁה אָמַר אֶל הָאֱלֹקִים: "הֲנֵה אֲנִי אָבוּא אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֹגִיד לָהֶם: אֶל־הֵי אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלַח אוֹתִי אֵלֵיכֶם. אִם יִשְׁאַלוּ: מִה שְּׁמוֹ? מִה אֹגִיד לָהֶם?" יד. אֶל־הֵי עֲנֵה לְמֹשֶׁה: "אֲהִיָּה אֲשֶׁר אֲהִיָּה." ה' אָמַר: "כֹּךְ תֹּאמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: אֲהִיָּה שְׁלַח אוֹתִי אֵלֵיכֶם." טו. וְעוֹד אָמַר אֶל־הֵי לְמֹשֶׁה: כֹּךְ תֹּאמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: ה' אֶל־הֵי אֲבוֹתֵיכֶם, אֶל־הֵי אַבְרָהָם, אֶל־הֵי יִצְחָק וְאֶל־הֵי יַעֲקֹב שְׁלַח אוֹתִי אֵלֵיכֶם. זֶה הַשֵּׁם שְׁלִי לְעוֹלָם, לְתַמִּיד, וְכֹךְ תִּזְכְּרוּ אוֹתִי בְּכָל דֹּר וְדֹר. טז. לֵךְ וְתֹאסֹף אֶת זַקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֹאמַר לָהֶם: ה' אֶל־הֵי אֲבוֹתֵיכֶם נִרְאָה אֵלַי, אֶל־הֵי אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב אָמַר לִי: זְכוּרְתִי אֶתְכֶם וְאֶת כָּל מַה שַּׁעֲשׂוּ לָכֶם בְּמִצְרַיִם. יז. ה' אָמַר: אֲנִי אֲעֲלֶה אֶתְכֶם מִסֹּבֵל מִצְרַיִם אֶל אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי, וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי, אֶל אֶרֶץ זַבַּת חֶלֶב וְדַבְּשׁ.</p>

אגדות חכמים	מילון
<p>ה' יִסְפֹּק אֶת כָּל מַחְסוֹרָם שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל</p> <p>יא. "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה: מִי אֲנִי כִּי אֵלֶּךָ אֶל פְּרַעֲהוֹ?"</p> <p>אָמַר מֹשֶׁה לְקַבֵּ"ה: "אַתָּה אוֹמֵר לִי, לְהוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, אָבֵל אֲנִי אִינִי יוֹדֵעַ, אֵיךְ אוֹכֵל לְדַאֵג לָעַם גְּדוֹל כָּל כָּךְ. אֵיפֹה יִגּוּרוּ בְּקִיץ הַחֹם? מִנַּיִן אַתָּן מֵאֲכָל וּמִשְׁקָה, שְׂיִסְפִּיקוּ לְכֻלָּם? מִנַּיִן אֶקַּח אֲכָל מֵתַאִים לְתִינוּקוֹת וְלַחֹלִים? אָמַר לוֹ הַקַּבֵּ"ה: אֲנִי אֲדַאֵג לְכָל מַחְסוֹרָם, לְכָל מָה שְׂיַחְסֵר לָהֶם."</p> <p>(שה"ש א)</p>	<p>שְׁלַחְנִי: שְׁלַח אוֹתִי.</p> <p>זְקַנֵי יִשְׂרָאֵל: נְכַבְּדֵי הָעָם.</p>

פסוקי התורה	פרק ג
<p> יח. וְשָׁמְעוּ לְקוֹלְךָ וּבֵאתְ אֶתְּהָ וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־מֶלֶךְ מִצְרַיִם, וְאָמַרְתֶּם אֵלָיו: יְהוָה אֱלֹהֵי הָעִבְרִיִּים נִקְרָה עָלֵינוּ; וְעַתָּה נֵלְכָה־נָא דְּרֹךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בַּמִּדְבָּר; וְנִזְבַּחָה לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ. יט. וְאָנִי יֹדַעְתִּי, כִּי לֹא יִתֵּן אֶתְכֶם מֶלֶךְ מִצְרַיִם לְהֵלֶךְ, וְלֹא בִּיד חֲזָקָה. כ. וְשַׁלַּחְתִּי אֶת־יָדִי וְהִכִּיתִי אֶת־מִצְרַיִם בְּכָל נִפְלְאוֹתַי אֲשֶׁר אַעֲשֶׂה בְּקִדְבוֹ. וְאַחֲרָי־כֵן יִשְׁלַח אֶתְכֶם. כא. וְנִתַּתִּי אֶת־חֵן הָעַם־הַזֶּה בְּעֵינֵי מִצְרַיִם. וְהָיָה כִּי תֵלְכוּן לֹא תִצְאוּ בְּיָדִים רִיקוֹת. כב. וְשָׂאֵלָה אִשָּׁה מִשְׁכַּנְתָּה וּמִגֵּרַת בֵּיתָהּ כְּלֵי־כֶסֶף וְכְלֵי זָהָב וְשִׁמְלוֹת וְשִׁמְתֶם עַל־בְּנֵיכֶם וְעַל־בְּנֹתֵיכֶם, וְנִצַּלְתֶם אֶת־מִצְרַיִם." </p>	<p> יח. לְאַחַר שְׁיִשְׁמְעוּ הַזְּקֵנִים לְקוֹלְךָ, תָּבוֹאוּ אֶתְּהָ וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל הַנִּכְבָּדִים אֶל מֶלֶךְ מִצְרַיִם, וְתִגִּידוּ לוֹ: ה' אֱלֹהֵי הָעִבְרִיִּים נִקְרָה אֵלָינוּ; וְעַכְשָׁו נֵלְךְ נָא שְׁלוֹשָׁה יָמִים בַּמִּדְבָּר, וְנִקְרִיב זֶבַח לַה' אֱלֹהֵינוּ יט. וְאָנִי יוֹדַע, שֶׁמֶלֶךְ מִצְרַיִם לֹא יִתֵּן לְכֶם לְלַכֵּת, גַּם אִם יִכְרִיחוּ אוֹתוֹ בְּכַח. כ. לְכֵן אֲשַׁלַּח אֶת הַיָּד שְׁלִי וְאַכָּה אֶת מִצְרַיִם וְאַעֲשֶׂה בּוֹ נִסִּים וּנְפִלְאוֹת וְאַחֲרָי כֵן יִשְׁלַח אֶתְכֶם. כא. וְהָעַם הַזֶּה יִמְצָא חֵן בְּעֵינֵי הַמִּצְרַיִם בְּעֵזְרָתִי. וְכַאֲשֶׁר תֵּלְכוּן, לֹא תִצְאוּ בְּיָדִים רִיקוֹת. כב. אִשָּׁה עִבְרִית תִּבְקַשׁ מִשְׁכַּנְתָּה הַמִּצְרִית כְּלֵי כֶסֶף וְכְלֵי זָהָב וְשִׁמְלוֹת, וְאֵת כָּל אֵלֶּה תְּשִׂימוּ עַל בְּנֵיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם. כֵּן תִּנְצְלוּ אֶת הַמִּצְרַיִם." </p>

מילון

נְקִירָה עֲלֵינוּ: נִגְלָה אֲלֵינוּ.

נִלְכָה: נִלְךָ.

נָא: בְּבִקְשָׁה.

וּנְזַבְחָהּ: נִקְרִיב זֶבַח.

לְהֵלֵךְ: לִלְכֹת.

בְּיַד חֲזָקָה: בְּכַח.

נִפְלְאוֹתַי: אֲעֲשֶׂה בָהֶם

נִסִּים וְנִפְלְאוֹת.

וְנִתְתִי אֶת-חַן הָעַם-הַזֶּה

בְּעֵינֵי מִצְרַיִם: הָעַם הַזֶּה

יִמְצָא חַן בְּעֵינֵי הַמִּצְרַיִם.

תִּלְכוּן: תִּלְכוּ.

רִיקָם: בְּיָדִים רִיקוֹת.

וְשָׂאֵה אִשָּׁה מִשְׁכַּנְתָּהּ:

אִשָּׁה תִּבְקֶשׁ מִהַשְׁכָּנָה

שָׁלָה.